Commissie Economische Zaken Tweede Kamer

Rondetafelgesprek Gaswinning Groningen

Woensdag 29 januari 2014
14.00 – 16.00 uur

Inbreng Staatstoezicht op de Mijnen (SodM)
Inspecteur-generaal der Mijnen, Jan W. de Jong, M.Eng.

Staatstoezicht houdt toezicht op de olie- en gaswinning in Nederland, en kijkt daarbij of de opsporing- en winningactiviteiten op een maatschappelijk verantwoorde wijze plaatsvinden. De aspecten die daarbij worden beoordeeld zijn de veiligheid van werknemers en omwonenden, de zorg voor het milieu en het voorkomen of beperken van schade en hinder door bodembewegingen.

Graag wil ik met u stilstaan bij de veiligheid van de gaswinning in Groningen.

Vorige week heeft minister Kamp een besluit genomen. Dat besluit was mede gebaseerd op ons advies over de wijze waarop NAM voor de komende jaren gas wil gaan winnen. De belangrijkste elementen van ons advies waren het dichtdraaien van de putten boven het meest getroffen gebied en het maken van een nieuw winningsplan.

Als we kijken naar het huidige veiligheidsniveau, dan wordt dit bepaald door de energie die vrijkomt in de vorm van aardbevingen. Dat hangt samen met de jaarlijkse gasproductie. Als we al deze factoren meenemen in onze berekeningen, constateren we dat het veiligheidsrisico voor de inwoners van Groningen hoog is. Vergelijkbaar met het overstromingsrisico in heel Nederland en hoger dan het groepsrisico bij Schiphol. En bij ongewijzigd beleid wordt het risico jaarlijks alleen maar hoger.

Bij een dergelijk hoog risico hoort een pakket aan maatregelen om het risico terug te brengen tot een aanvaardbaar niveau. Die maatregelen zouden zich in *eerste instantie* moeten richten op het wegnemen van de **oorzaak,** namelijk de samendrukking van het gesteente. Dat kan in ieder geval door de gasproductie te verminderen. In *tweede instantie* moeten met maatregelen de **gevolgen** van aardbevingen worden ingedamd. Bijvoorbeeld door het versterken van woningen.

Wij constateerden in het winningsplan een onvolledige analyse en een onderschatting van het veiligheidsrisico. Ook ontbraken maatregelen om dit veiligheidsrisico te verminderen aan de **oorzaakkant**. Daarom konden wij niet anders dan de minister adviseren het winningsplan van de NAM af te keuren.

Uit aanvullend onderzoek van TNO bleek echter dat het wél mogelijk is om iets aan **de oorzaakkant** te doen. Namelijk door 5 clusters in het meest getroffen gebied te sluiten. Dat is een soort Noodmaatregel, maar wel de meest directe en effectiefste maatregel om de veiligheid van de inwoners in dit gebied te verbeteren. Ook geeft het tijd om een beter plan voor een duurzamere manier van winning op te stellen en aan de versteviging van de gebouwen te werken.

Maar is hiermee de gaswinning in Groningen nu veiliger?

We moeten vaststellen, dat het veiligheidsrisico in Groningen onverminderd hoog is en dat het effect van het sluiten van de 5 clusters zal pas na 1 jaar duidelijk worden. Bovendien zal na drie jaar het effect van deze maatregel verdwijnen, omdat de samendrukking van het gesteente dan weer in de pas loopt met de rest van het veld. Daarom noem ik het ook een Noodmaatregel. En daarom moeten we deze tijd zo effectief mogelijk gebruiken.

Binnen deze drie jaar moet NAM vier zaken aanpakken:

1) een meet- en regelprotocol uitwerken. Dit om de veiligheidsrisico's zo goed mogelijk te beheersen en het gas op een verantwoorde wijze uit de bodem te halen;
2) een uitgebreid netwerk GPS-meetstations, seismometers en versnellingsmeters installeren, om het effect van de gaswinning in het algemeen en de productiereductie bij Loppersum in het bijzonder te kunnen waarnemen;
3) preventieve maatregelen nemen om schade aan gebouwen en infrastructuur te beperken;
4) en tot slot een hernieuwd winningsplan schrijven, waarin het veiligheidsrisico adequaat in kaart is gebracht.

Vanzelfsprekend moet NAM daarbij kijken naar de risico's in het héle Groninger winningsgebied. Alleen de veiligheidsrisico's rondom Huizinge inventariseren volstaat niet.

De Minister heeft ons voorstel voor deze aanpak overgenomen. Staatstoezicht zal er scherp op toezien dat NAM deze afspraken naleeft.

Tot slot wil ik van de gelegenheid gebruik maken dat het belangrijk is een duidelijk toetsbaar Nationaal veiligheidsrisicobeleid te ontwikkelen. Een veiligheidsbeleid, met heldere criteria, om zo te komen tot een acceptabel veiligheidsrisico niveau bij aardbevingen.

Alleen dan kan een juiste afweging worden gemaakt voor een toekomstige en veilige gaswinning in Groningen.